

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

● Egyes lappéldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 265. szám, özv. Fried Józsefne úrnő házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Vasútügy.

Lapunk legutóbbi számában a szentes-vásárhelyi vasút építésének kérdésével foglalkozva, felvetettük az eszmét: hogy az érdekeltség ne ragaszkodjék mereven a házilag építkezéshez, hanem — az e részben történt kiszámítás alapján — hívjon meg 3—4 szolid vasútépítő vállalkozó céget szűkkörü versenyre, hogy a házilag építkezés keretében előrelátható megtakarításokon túl esetleg hány százalékkal olcsóbban vállalják el az összmunkát?

Ilymódon hisszük a legnagyobb megtakarítást elérhetni s hogy ez nem csupán a mi nézetünk: bizonyosság reá az a levél, melyet a szentesi vasút építésének minden mozzanatát jól ismerő egyik tekintélyes polgártársunk intézett hozzánk.

A levél írója, miután kifejti, hogy az általunk felvetett eszmét nemcsak praktikusnak, de feltétlenül elfogadandónak tartja, így folytatja elmélkedését a kérdés fölött:

Sajátságos az, hogy nálunk, ha valami nagyobb alkotásról van szó, az emberek beleszerelmesedni látszanak egy-egy eszmébe s aztán szinte meggyőzhetetlenek, hogy annál az ő eszméjüknél még jobb, helyesebb is lehet a világon. Így esik aztán, hogy nálunk minden egy kaptafára készül s hogy ennek az árát mindig drágán fizetjük meg.

Nem kell messze mennem, hogy ezt bebizonyítsam.

Mikor a szentesi megyeszékház építéséhez fogtunk, beleszerelmesedtünk egy fiatal építészbe. Szent meggyőződésünké vált, hogy nálánál jobb építési tervek és költségelőirányzatot a világ semmiféle műépítészse sem képes csinálni.

A tényleg foganatosított építkezés folyamán, sőt a befejezés után, az épület rossz berendezkedésén okulva, bőséges módunk lett volna ugyan a szerelmünk-ből kiabrándulni, de nem tettük.

Sőt a ref. egyház, mikor építkezni akart, ugyanahoz a fiatal építészhez fordult egyenesen tervekért és tényleg van is egy földszintes bérháza — 40,000 frtért.

Nem akarok ezzel korántsem bírálatot gyakorolni az illető műépítész fölött. Nem is tehetném, mert nem vagyok e szakmában járatos. De laikus eszemmel is felérem azt, hogy ezt a szerelmünket, mint általában a szerelmeket szokás, drágán fizettük meg.

Mikor a szentesi vasút építésébe

fogtunk, azonképen szerelmesedtünk bele a házilag építésbe, amelyről szent meggyőződésünk volt, hogy csudával határos megtakarítást érhetünk el keretében.

A valóságban ez a csuda annyiban csakugyan meglepő volt, hogy a megtakarítandónak előirányzott összeg lassan-lassan azonképen olvadt, zsugorodott össze, akár a késő tavaszi hó: de azért ma épp olyan szerelmesek vagyunk a házilag vasútépítési módszerbe, mint annak előtte és mikor a szentes-vásárhelyi vasút építésének kérdése a megvalósuláshoz jut, a végrehajtó bizottság elvileg ismét a házilag építkezés mellett foglal állást.

Én e sajtóságos nézetmakacságnak nem tudom jobb magyarázatát, mint az alföldi nép konzervatív hajlamait, amelyekkel — minden tapasztalatok és bizonyítékok dacára is — szívósan ragaszkodik egyszer valott nézetéhez: mert egyébként feltételezni se merem, hogy e bizottságnak különösen szentesi tagjai ne tudnák, hogy ily nagyszabású munkánál milyen óriási különbséget szokott lenni a papíron előre kimutatott és a tényleges megtakarítás között.

A félegyháza-csongrádi vasút tudvalevően az akkor még hazánkban vasúttulajdonos osztrák-magyar államvasúttársulat építette.

Egy dúsgazdag társulat ez, amelynek saját kavicsbányái, slipperszállító erdői és vasműhelyei vannak, amelynek tehát módjában volt: saját rezsi-ben építeni ki a rövidke szárnyvonalat.

Dacára ennek ez a dúsgazdag társulat ezt nem cselekedte, hanem számot vetett magával: mennyibe kerülne neki az a vonalképzés házi kezeléssel és ezen számítás alapján felszólított néhány vállalkozó céget, adjanak be ajánlatot az összmunkára. És tényleg, a vonal nem házilag, hanem a Gregersen cég által épített ki.

Igy cselekedett az a vasúttársulat, amelynek vagyona milliókat számlál. Cselekedte ezt saját jók felfogott érdekében, hogy az építkezésnél minél nagyobb megtakarítást érjen el: míg nálunk, ahol minden anyagi erőnk megfeszítésével, az egész érdekeltség nagymérvű áldozatkészségéből kerül össze a vállalati tőke, melyet csak hitelművelet útján lehet akkor is előteremteni, Szentes városa — mikor vasútját építette, még csak kísérlet sem tett az összmunkának vállalat útján

leendő biztosítására, hanem feltétlenül a házilag építkezést alkalmazta, amely alatt aztán szépen semmivé olvadt az előirányzott megtakarítás.

Mert úgy tessék megérteni a dolgot, hogy még az a 25—26 ezer forint, amit a Szentes és Vidéke a legutóbbi számában ilyenül, mint esetlegesen, kimutatott, korántsem megtakarítás és a valóságban a végleszá-molás alighanem úgy üt ki, hogy: semmit a semmiből kiönva, marad semmi.

A kisajátításra ugyanis a költség-előirányzatban fel volt véve 34,640 frt, amiből eddig tényleg csak 16,836 frt 02 kr. adatott ki, tehát az előirányzat fele sem.

A többi kisajátított földbirtok tulajdonosa tehát még nem lett kielégítve, ezek egy részével pörben áll a város s ha feltehető is, hogy vég-eredményében a kisajátítási előirány-zatnál 2—3000 frt megtakarítás mutatkozhat, mintegy 15,000 frt még kielégítésre vár, holott a város csak 9 ezer forintot vett kölcsön a vasútpénztártól.

Azt hiszem, számításom nem igen üt el a valótól, ha a végleszá-molásnál kiütethető tiszta megtakarítást 15—16 ezer frtra teszem, mert ennél többre nem lehet kilátás.

Nyilvánvaló ezekből, hogy a házilag vasútépítés nem biztosít valami fényes megtakarítást, legfőlebb csak a papíron s hogy e szerint nagyon helyén való volt, felvetni az összmunkák vállalat útján leendő biztosításának eszméjét.

Ha a vasúti érdekeltség ismerni fogja mindkét mód előnyeit és hátrányait: ezek egybevetéséből legjobb belátása szerint választhatja meg a jobbat, a biztosabb megtakarítást kínálót s így abba a helyzetbe jut, hogy már az építés megkezdésekor számot vehet az elérhető megtakarításokkal, — ami éppen nem kicsinylendő előny.

Egy dolgra azonban, nézetem szerint, mindenesetre figyelemmel kell lennie az érdekeltségnek.

Arra, hogy ne hirdessen meg ajánlati versenyt, melyben minden cég részt vehet. Mert ezzel messze el lesz ütve az igazi céltól. Beérkezhet olyan vállalkozótól is ajánlat, aki nem mindenben megbízható és ez az ajánlat olcsóságával olyan kecsgettető lehet, hogy az érdekeltség lépre megy és mikor már az építkezés tényleg megkezdődött: nem képes kivergődni a hinárból, melybe a megbízhatatlan vállalkozó belevitte.

3—4 jól megválasztott, szolidnak

megbízhatónak ismert cég elég ily pályázásnál. Ezek egyenesen felhívandók ajánlataik benyújtására és közöttük döntőn a verseny, mely semmiképp sem köti meg az érdekeltség kezét, mert ha az ajánlatok nem felelnek meg a várakozásnak, még mindégy módjában van a vasutat házilag kitépíteni.

Ezen kívül — szerintem — még csupán arra kell sulyt fektetni, hogy a vállalkozó helyi erőket, helyi iparosokat alkalmazzon, illetve magát erre kötelezze.

Igy ajánlom a magam részéről én is az érdekeltségnek az önk által felvetett eszmét, kísérletképen.

—i.—ly.

Hazugságok fészke. Mint a járványos kórok mindent megfertőző bacillusainak, a hazugságoknak is van fészke s mint az előbbi fészkeket — ezeket is az jellemzi, hogy ahová elhatnak, mindenütt és mindent megrontanak, kórságos nyavalyába döntenek.

A különbség csak az, hogy míg a járványos kórok bacillus-fészkei testi kórságok kelesztő ágyaivá lesznek, addig a hazugságok fészke erkölcsi kórságba ejti mindazokat, akik közvetlen közelébe jutnak.

Régtől és számtalanszor kimutattuk már, hogy a tiszteltreméltó(?) »Szentesi Lap« a hazugság mikrobáinak ilyen, erkölcsileg mindent megrontó kelesztő ágya: nem lepett hát meg legkevesebb sem, hogy ez a népbolondító újság már legutóbbi 2 száman át egyformán hazug módon foglalkozik a Kovács Pál-féle fegyelmi ügyekkel s az azok során Burián Lajos városi ügyészre vonatkozó megyei h. ügyészi véleménnyel.

Burián Lajos városi ügyésztől, mint jogászembertől vártuk volna ugyan el, hogy a hazudó lap f. évi 29-ik számában e részben közölt hazudásokat, ugyanezen lap legközelebbi számában rektifikálja.

Neki ismernie kell a Kovács-féle fegyelmi ügyekben adott ügyészi véleményre vonatkozó részét, mert hiszen az vele hivatalosan közöltetett, hogy észrevételeit megtehesse rá. Tudnia kell, hogy a »Szentesi Lap« által elmondottak merő hazugságok s hogy az ügyészi vélemény egészen más indokból indul ki, mint a nevezett hazudó lapban közölte lett.

Burián Lajos ezen fölül maga is ügyvéd, ügyésze a városnak, ismernie kell a törvényeket, tudnia azt: hol, milyen felelősséget rónak a köztisztviselőre és a köteletség-mulasztás milyen fokozatos büntetéseket von maga után.

Ily körülmények közt jogosan elvártuk, hogy ő lesz az első, aki a »Szentesi Lap« hazudásait megcáfolja; jogosan elvártuk, hogy ez a »puritán és becsületes hivatalnok« kellő erkölcsi bátorsággal fog birni ahhoz, hogy nyíltan jelentse ki: »hallod-e »Szentesi Lap« Nem igaz, amit írtál! Az az ügyészi vélemény hivatalvesztést hoz ugyan ellenem javaslatba, de korántsem azért, mintha én a Kovács-féle ügyben a város perét elvesztettem volna. *Híszén én ilyen pert nem is folytattam soha, hogyan veszi thettem volna hátul?* Hanem igenis a hivatalvesztést véleményezi ellenem az ügyész azért, mert részese volt a megyei törvénybe és szer-

vezeti szabályrendeletbe ütköző olyan tanácsi határozatnak, amely a 2000 s pár száz frt helypénznek elkallódását lehetővé tette s miután ellenem a Döme-féle fegyelmi ügyekből kifolyólag a legmagasabb fokú pénzbüntetésre szóló ítéletet hozta a fegyelmi választmány, csak természetes, ha az ügyészi vélemény most a fokozatos büntetés kimondását: a *hivatalvesztést* indítványozza.

Éz illet volna egy puritán, becsületes jellemhez, olyan férfiúhoz, akitől magasztalólag mondják, hogy — még a hatalmasokkal szemben is — első helyen áll a szabad vélemény nyilvánításában.

Burián Lajos ezt nem cselekedte meg. Levonjuk e mulasztásból az összes konzekvenciákat úgy az ő úgynevezett szabad vélemény-nyilvánítási bátorsága, mint egyáltalán egyénisége megbírálásában s pótoljuk az ő mulasztását a következőkben:

Hazugság az, hogy Burián Lajos városi ügyész, az elkallódott helypénzek tekintetében a város részéről bárki ellen is pert folytatott vagy *elvesztett* volna.

Híszén erre szükség sem volt. Ha Burián Lajos pontosan teljesíti kötelességét, úgy — egyszerű közigazgatási megkeresésre — elrendeli a törvényszék a biztosítási végrehajtást Kovács Pál vagyonára és a város minden per nélkül jut ez esetben a fegyelmi eljárás után, a szenvedett kár megtérüléséhez.

Hogy ezt Burián Lajos — mint városi ügyész — a törvényszéktől *idejében* nem kérte, hogy ezzel az érthetetlen késedelemmel megévelve a Kovács-féle vagyonnak idegen hitelezők részéről történt korábbi lefoglalását *segítette elő*: ez nagy baj ugyan és mindenesetre sajátságos világításba helyezi a városi ügyész úr szakképzettségét: — mindamellét újból és határozottan kijelentjük, hogy hazugság, mintha a helyettes ügyészi vélemény ezt sulyosító körülménynek vagy csak indoknak is használna volna fel hivatalvesztésre szóló fegyelmi indítvány megokolásában.

Sőt ellenkezőleg; az ügyészi vélemény határozottan azt mondja, hogy: *azon körülményre, hogy Lurion Lajos akkor eszközte a biztosítási végrehajtást, mikor Kovács Pál vagyonára már előző foglalással helytelenül kimerítve volt, bár kétségtelen, hogy ott köteleltségét elmulasztotta — az ügyészi vélemény sulyt nem fektet és ettől egészen eltekint, mint olyantól, ami csak Sarkady N. Mihály volt polgármesternek szolgáltalt Lurionnal szemben kártérítési alapot, aminek azonban a fegyelmi választmány — ez ügy elbírálásánál — semmi köze.*

Ugy állhat a dolog, hogy Buriánnak e köteleltség-mulasztását nem a megyei helyettes ügyész, hanem Sarkadi Nagy Mihály hozta fel a vizsgálat és főlegbezés folyamán jogos önvédelemből. De az ügyészség erre, mint most — a fegyelmi elbírálásához nem tartozóra, nem is reflektált.

Hancem igenis, hivatalvesztést indítványoz az ügyészi vélemény Burián Lajos városi ügyész, mint *tanácsag* ellen, aki részese volt egy olyan tanácsi határo-

zatnak, amely törvény és szabályrendelet ellenére, *minden ellenőrzés és felügyelet nélkül* bizta a helypénzszedést a városmevőre.

A városi ügyész a törvények és szerkezeti szabályok *hívatott óre* s mint ilyennek, minden köteleltség-mulasztása sulyos beszámítás alá kell hogy essék még az esetben is, ha reá, mint a jelen esetben is, egy közvetlenül az előtt lefolyt fegyelmi ügyben a fegyelmi választmány már a legmagasabb fokú pénzbírság büntetését ki nem szabta volna.

Burián Lajos — mint jogászember, jól tudja, vagy legalább tudnia kellene, hogy visszacsésnél mindenkor fokozatosan sulyosbul a büntetés mérvé is.

Vele sem történik egyéb, mint mással. Lehet, hogy a Döme-féle fegyelmi ügyében — ha főlegbezés — a helyügyminiszter lejjebb szállítja büntetése fokozatát. — Az esetben itt lesz alkalmazható a legmagasabb pénzbírság. Ellenben azonban — a »Szentesi Lap« ezer hazudozása dacára sem.

Ujdonságok.

Szentes, 1892. március 10.

— **Személyi hír.** Zsilinszky Mihály főispán a f. hó 7-én, néhány napi tartózkodásra, horgosi birtokára útazott.

— **Gyűlések a vármegyén.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága a f. hó 14-én délelőtt 10 órákor tartja e havi rendes gyűlését a vármegyeház kistermében. Ugyanaznap délután 3 órákor pedig ugyanott a bizottság fegyelmi választmánya gyűlésez, hogy első fokú ítéletet hozzon a Kovács Pál-féle fegyelmi ügyekben és két tanító fegyelmi ügyében.

— **Március 15.** Mint alkotmányos életünk újraébredése óta évente, az idén is kegyelletes ünnepet szentel víromunk lakossága 1848 március 15-ike emlékének, mint amely napon azt a hőskorszakra emlékeztető titáni harcot kezdette Magyarorszag alkotmányos függetlenségéért. A szabadságharc ez emlékünnepet társas vacsorával fogják megünnepelni úttal is: a kaszinó, az iparos-lyfjak képző és segélyező egylete és a népkörök. A gimnázium ifjúság önképzőköre szintén ünnepet szentel e nap délelőttjén s valoszinu, hogy a dalegyelt is megtartja szokott március 15-iki ünneplését.

— **Hivatalvesztésre ítélt bíró.** Dománics Pál, kisteleki községi bíró, mint elsőfokú fegyelmi hatóság, fegyelmielg hivatalvesztésre ítélte Stammer Sándor alispán.

— **Vásárhely megbízhatósága.** Sajátságos, mondhatni a mai közéleti erkölcsialuzálás keretében beillő dolog híre olvaszuk a »Hódmező-Vásárhely« című laptársunk f. évi 11-ik számából. E szerint a szomszéd város vasútiügyi bizottsága azon javaslatot terjeszti a város törvényhatósági bizottsága elé, hogy vonja vissza azon határozatát, amelyel 50.000 frtot feltétlenül megszavazott a szentes-vásárhelyi vasútpítésre, mert — mint a fölöttébb érdekes megokolás mondja — Vásárhelyen a viszonyok 1890. óta, amikor a törvényhatósági közgyűlés ezt az 50.000 frtot megszavazta, nagyot változtak: a városházépitéssel, műutak építésével és gondozásával a terhek szaporodtak s az utadóalap teljesen igénybe van véve, nincstehát a lap, melyből a megajánlott 50.000 frt fedezhető volna. Magyarán és röviden szólva: a város vasútiügyi bizottsága

azt javasolja az öt kiküldött törvényhatóságnak, hogy most — a terv megvalósulása pillanatában legyen szövegűvé. Hogy egy ily javaslat mennyiben állja meg, közérkölséggé szempontjából, a bírálatot, erre nézve csak a vásárhelyi lap-társra hivatkozunk, mely így ír: „..... az on nézetben vagyunk, hogy egy város nem járhat a sárvárral: amit egyik nap határozatilag kimondott, azt a másik napon visszavonhatja a nélkül, hogy ez a város közönsége tekintélyének rovására ne essék. Igenis, így van. Ez a közérköles tanának szigorú logikája s meg vagyunk róla győződve, hogy Vásárhely város törvényhatósági bizottsága — így fogva fel a kérdést, más bizonyítványt fog kiállítani a város megbízhatóságáról, mint amilyent most a vasútiügyi bizottság fent ismertetett javaslata kiállít.

— **Egyleti élet.** A helybeli kaszinó választmányának mult heti gyűlésén a vál. elnök bejelentette, hogy két kaszinót: Várady Lajos gyógyszerész és Práznovszky Lajos ármentesítőársulati nyilvántartó kilépnek az egyletből, ellenben 10 új tag kéri az egyletbe való felvételét. A választmány a kilépők bejelentését tudomásul vette és a 10 új tagot felvenni határozta a kaszinótagok soraiba.

— **Hubay Jenő Szentesen.** Ritka műveltetel kínálja városunk közönségét világhírű hegedűművész hazánkia, aki hazai körútjában a f. évi április 7-én, a helybeli vereskereszt-egylet javára, változatos műsorozattal hangversenyt rendez. A kitűnő hegedűs ezen útjában Bodó Alajos zongoraművész kíséri, akit városunk közönsége már a mult évi Reményi-hangverseny idejéből előnyvesített ismert és kedvelt meg. Sőt kitalat van rá, hogy a népszínház egyik énekművésze is közreműködik a hangversenyen a játékonny cél iránt való tekintetből, úgy, hogy a hangverseny-est múltán megvén eseményzámba városunkban. A hangverseny műsorozata legközelebb fog közzététetni.

— **Ló és szekér összeírás.** A honvédeimi miniszter által mult évben kibocsátott rendelet értelmében, a f. hó 10-től a h. hó végéig eszközöltetik városunkban az idénre a ló és szekérosszeírás az I. aljegyző, Szakál Mihály által, a túl a kuraei épületben lévő hivatalában. Az összeírásra vonatkozó hivatalos hirdetemény lapunk mai számában közzöljük s így felhívjuk a hirdetemény figyelmes átolvasására a ló- és szekértulajdonosokat.

— **Jótekonyság az iskolában.** A zsenge gyermek fogékony lelkebe csepegtetni a jótekonyság nemes erényének eszméjét, hogy szíve majdan az élet küzdelmében is hozzáférhető legyen a dégtőlre szorult szerencsétlenek jajaának: bizonyára egyik legszebb feladata a tanítónak és kötelességét teljesítenie ugyan, amikor e feladatnak megfelel, de azért nem kevésbé érdemi dicséretet, elismerést. A szentesi zsidó elemi népiskola két tanítója: Deutsch Miksa és Taub Dávid így fogták fel a kötelességüket, mikor gyűjtést rendeztek osztályuk tanulói közt az árvaegyei inségesek javára és annak eredményét: 4 f. 77 krt szerkesztőségünkhez küldték be, hogy azt illetékes helyére juttassuk. A begyűlt összeghez hozzájárultak: Deutsch Miksa tanító 50, Czukkermann Erzs. Reis István, Kulcsár Ferenc, Klein Fanni 20—20 krral, Fülöp Jenő 12 krral, Kohn Margit, Friedmann Berta, Szvarcz Szerén, Ligeti Irén, Schreier Etel, Grünberger Zseni, Löwy Arthur, Schiller Dénes, Hoffmann Sándor, Deutsch Lajos, Schiller Armin 10—10 krral, Spitzer Ilka, Purjesz Szerén, Müller Ilka, Baron Zseni, Freund Luiza, Löwy Lajos 5—5 krral, Wenzl Jenő 4, Schenk Karolina, Boskovicz Sándor, Weinberger Ferenc, Hacker Mari 2—2 krral III. osztályú és Taub Dávid tanító 50, Fránkl Mari 20, Schenk Lajos 12 krral, Ehrlich Ilona,

Krausz Malvina, Götzl Mari, Kohn Fanni, Deutsch Nándor, Löwy János, Rözner József 10—10 krral, Schneer Mari, Freund Ferenc, Freund Sándor, Löwy Eszter, Schneer Zoltán 5—5 krral, Löwy László, Löwy Dezső, Weinberger Mihály 2—2 krral IV. oszt. tanulók. A beküldött 4 f. 77 krt Dósa Béla, vereskereszt-egyleti pénztáros úrnak adtuk át.

— **Vizik a legényeket.** Az ujoncjutalék besorozása a f. hó 30 és 31-én, továbbá április 1 és 2-án lesz városunkban s a sorozásra a meghívókat a városi főjegyzői hivatal a napokban bocsátja ki. Felhívjuk e körülmenyre a sorozásra kerülő ifjakat azzal, hogy a meghívásnak annál inkább megfellejjenek, mivel ellenszemban a törvény szigorával kellene őket sujtani.

— **Batyubál.** Az izraelita szegénysorsú iskolásokat segítő egyesület a f. hó 19-én, alapítóje gyáratására, a Kass-szálló nagytérben tanulmáltsággal egybekötött batyus-estét rendez. Minthogy e batyubálra külön meghívók nem bocsátattak ki, a rendezőség ez úton hívja fel mindazokat, akik e vigalomban résztvenni kívánának, hogy e szándékukat a Wellisch Vilmos és Neumann Dávid egyietli tagoknál kitett aláírási ivenek, legkésőbb a f. hó 17-ig bejegyezni sziveskedjenek. Belépő díj személyenként 1 f. 50 kr. lesz és fölülfizeték, a játékonny cél érdekében, köszönettel fogadtatnak.

— **A főgimn. érem- és régiséggyűjtémények** gyáratására utóbbi időben a következő ajándékok érkeztek be: Jean Michel (Boldva) 32 drb ermet, Ország Sándor (Budapest) 50 drb, Szilágyi Imre (Sarajevo) 11 drb, Dégy Kálmán 4 drb, Farkas Sándor 47 drb, Szépe Antal 1 drb, Dudás Szabó János 2 drb, Csányi János 2 drb, Derzi K. Ferenc 1 drb ermet. A tanulók közül: Deutsch Kárpát 5, Szabó Elek 2, Tary János 2, Sebők János 9, Reiniger Herman 1, Wolfinger Antal 2, Kis Géza 5, Kölber József 2, Béli Antal 4, Kovács László 1, Plager Miksa 2, Deutsch Aladár 3, Neumann László 35, Gunst Sándor 1, Bucsnay Gyula 1, Tóth Endre 3, Simon Ede 1, Soós Lajos 5, Robicsék János 1, Szova József 4, Erdélyi Kálmán 1, Szathmáry Dezső 1, Halasz Sz. Sándor 1, Klein Lajos 1, Barna Domokos 2, Sima Ferenc 1, Reichenbach Gyula 1, Klein Mór 1, Fekete Sándor 1, Keskes István 6, Mőda János 1, Molnar Géza 1, Sarkadi N. József 2, Pap Nándor 1, Gajda Gyula 1, Mészáros Pál 3, Onody Géza 3, Kálmán Antal 10, Biró Lajos 1, Lövi Árpád 1, Kispál János 1, Szoboszlai Sz. Imre 1, Borbély Károly 4, Kalpagos Sz. Imre 7, Varjassy Béla 1, Dósa Béla 1, Vida Lajos 1, Balazsovits Dezső 1, Keskes István 1, Balassa János 1, Farkas Ignác 1 drb ermet. Továbbá Farkas Sándor 8 drb, Komáromy Lajos 1 drb, Ármentesítő Társulat 1 drb, Szarka Sándor V. oszt. tanuló 1 drb régiség-tárgyat. Végül Farkas Sándor úr a természetrajzi tár részére egy ősló koponyát adott. Fogaják a szives adakozók az igazgatóság köszönetét.

— **Felolvasás.** A kereskedő ifjak egyletli helyiségében felolvasás lesz a f. hó 13-án, vasárnap délután 5 órakor, melyre nem körtagok, különösen nők is szívesen láttnak vendégül. Felolvasást tart Bánfalvi Lajos, lapunk társ-szerkesztője a párisi árucsarnokokról, Papp Lajos ref. tanító pedig „A légy” című monológot adja elő.

— **Jótekonyság.** A helybeli vereskereszt egylet által, az árvaegyei inségesek érdekében kibocsátott felhívás — mint előrelátható volt — már eddig is szép eredményre vezetett, mert tudunkkal a kibocsátott aláírási ivenek eddigelre is tekintélyes összeg gyűlt be. Ez aláírási ivenek gyűjtési eredményét kezdjük meg ma közölni, az eddig tudomásunkra jött adatokban. E szerint az egylet pénztáránál eddig befolyt: a főjegyzet adománya 5 f. a csongrádmegeyi vereskereszt egylet választmányától 10 f. szentes-vidéki takarékpénztár 20 f. Bánjai József, Nagy Lajos tiszteletes 5—5 f. Berger Soma gyűjtése 8 f. Deutsch Miksa és Taub Dávid gyűjtése 4 forint 77 krt., Chobot Ferenc, dr. Klein Jakab, Abaffy László, Cohn Jakab, idősb Négyesi József, Plesznik Antal 2—2 f. Deutsch Nándor elemi isk. tanuló

gyűjtése 1 f. 68 kr., Korbuly Béla, Sugár Armin, Sági József, id. Kiss Mihály, Csiszár György, Mester András, Neumann Jónás, dr. Lakos Imre, Sarkady Nagy Mária, Óvári Imre, Boros Bánd József 1—1 f. V. Sándor 70 kr., Kiss János börtönőr 50 kr., Nagy Mari, R. Varga János 30—30 kr., és Vass István 20 krt. Terményekben adakoztak: Sarkadi N. Mária 1 v. 68 kr. és 4 liter borsót, Kurc Jakab és nejje 25 liter főzeleket, Berki Sándorné 2 liter búzát 1 liter babot, Kiss János börtönőr 2 kiló szalonát, és Jankó Jánosné 1 liter babot, 1 kiló lisztet. Az összes itt begyűlt pénzadomány eddig 84 f. 45 kr. Deutscher Nándor elemi iskolai tanuló gyűjtésének eredményét szerkesztőségünk útján juttatta az egyletli pénztárhoz.

— **Nőegyleti gyűlés.** A szentesi evangélikus nőegylet f. hó 13-án — vasárnap — délelőtt 10 órakor évnegyedes gyűlést tart az egyház tanácstermében, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom. Hankiss Károlyné elnök.

Nyers-basthelyem szövetet, egész öltönyre való szálit 10 f. 50 kr-ért (kivánatra jobb fajtájú is) Henneberg C. (es kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, postabé- és vámentesen. Mintak postafordulattal küldnek, Svájcha címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Gloria selyem — 120 cmtr. szélességben, por- és esőkoponyák, valamint zubbonyokra alkalmasat, meterenként 2 f. 65 krtól. (5)

Irodalom.

Irodalmi jelentés.

Főlbátorítva a magyar irodalom terén eddig elért sikereim által, elhatároztam, hogy munkáimból időnkint új kiadást adok ki. Első, önálló s a honi sajtó által igen kedvezően fogadott művem: „A babonáról” szülő népkönyvem volt. Ezt — népies irályban, javítva és bővítve azon — „Babonák Könyve” cím alatt a serdülő fiatalság s a babonas közép okulásá céljából, mulattatva-oktató szellemben szerkesztve fogom újból kiadni. Masodik munkamat, az „Anyósok Könyve” cz. humoros művemmet, mit-után még most is vannak rossz anyósok — a vők vigasztalására, napam-asszonyok bszantására s a nagy közönség gyönyörködésére — temérdek képpel, százzannyi élezcél — új s gonoszított kiadásban — a mar is nagyszámú t. megrendelőknék rövid pár hónap múlva küldöm szét. Harmadik művem, melyről a lapok szintén igen dicsérelőleg nyilatkoztak, a „Magyar Könyvmondások Könyve” cz. (Bolti ára 2 f. tőlem rendelve fűzött példány 1 f. 30 kr., diszkötésű 2 f. 30 kr.) rbből külön-lyenomat is készült. „Tanulmány a közmondásokról” cz. alatt fűzet-kiadásban (ára 40 kr.) Ezekből még néhány példány van készletben. Legújabb „Tréfás Talányok Gyűjtéménye” című kisebb munkám eddiggi anyagának összeállításával és sajtó alá rendezésével foglalkozom. Egyelőre csakis a „Magyar Könyvmondások Könyve”-re, a „Tanulmány a közmondásokról” cz. fűzetre fogadom el a megrendelést s az „Anyósok Könyve”-re kérem az előfizetést: Ennek ára példányonként egy lármas forint. A megrendelési pénzek hozzám küldendők. Gyűjtők 5 példány után a hatodikot ingyen kapják.

Hafazás udvölettel:

Siruska Andor
pécs-belvárosi tanító.

Vidéki levelezés.*

Csany, 1892. február 29.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Szentes és Vidéke” f. évi II./28. számában X. Y. névgy alatt a csanyai bíróvalasztást illető tudósítást címreem is megküldvén, ezen provokálás-szerű eljárásra nem mellőzhetem a tekintetes szerkesztőséget az igazság érdekében felkérni: lehető rövid válaszom közlésére.

Sajnálatomat kell kifejeznem első sorban a tekintetes szerkesztőség misztifikáltatása fölött, kiknek ily minden pontjaiban a Báró

* Mult számunkból térszűke miatt kimaradt s így most közöljük e csanyi levelet azon kijelentéssel, hogy: távol állva az ottani eseményektől, a tisztesség és kötelesség parancsolja: minden fel meghallgatását.

De-manx-féle elferdítések, és sötét tudatlan-ságoiktól hemzsegő, Lukus á non lucendo nevezhető tudósítások csak bajt okoznak, s egy, különben békés község belügyiben járatlan olvasó közönséget tévútra vezetnek. . .

Csany község választó polgársága élén, pártédek nélkül vettem részt, s ahol szükségét láttam, felléptem a törvényesség érdekében, mint bizalmi férfi: az általam jó ismert választó közönség hangulatahoz híven, ellenőrzésem alatt szavazott le a 200 választó közül 175 óra alatt a pénztárnokra, mint az előző képviselői választáson 180-an. . .

Bizony kár volt X. Y. úrnak azon ten-tára, papírra s nyomdafestékre sem érdemes ferdítményt megteremteni.

Nem vagyok a hírlapi polémiák embe-re, elvem az igazság, vagy vesszen a vilá-g; ez elv alapján ezen nyilatkozatommal tartoztam első sorban a tekintetes szerkesztőség, másodsorban a »Szentes és Vidéke« olvasó közönségének. Nem bújok álarc alá, nyílt sisakkal lépek fel, még azon szerény jó tanácsal kedveskedve X. Y. úrnak: hagy-janak nekünk békét Csanyon, ne akarják jobban tudni, ismerni a mi választóink józan felfogását, mint kik együtt érzünk jóban rosszban e szegény néppel s csak sajnálattal vesszük tudomásul, ha ily fajta jóakarónak mutatkozó, de pressziót gyakorolni szerető kezek akarják józan választó népünk észjárás-át kifecskíteni.

E provokált felléptemet minden esetre bevégzett tényül kérem tekintetni s minden további kihívást előre is komolyan vissza-utasítok.

Maradván a Tek. Szerkesztőségnek Cs.-Csany, 1892. febr. 29-én.

tisztelője:

Domján József

Csany község érdekképviselője.

MEGHÍVÓ

A »Csongrádmegegyi kör« folyó évi március hó 13-án d. u. 3 órákor, Szentes város közgyűlési termében közgyűlést tart, melyre a tagokat ezúton tisztelettel meghívom.

Szentes, 1892. márc. hó 8-án.

S. Szabó Sándor,
elnök.

NYILVÁNOS SZÁMADÁS.

A főgimnázium tanuló ifjusága által 1892. márc. 5-én rendezett tornaünnepély és táncmul-táság alkalmából felülfizettek: Gimn. tanári kar 12 frtot, Zsilinszky Mihály 3 frtot, Mihá-lovits János 2 frt 50 krt, Greskovits Elenóra, Molnár Gyula, Pólya Ferencz, Neuman Jónás, Szeder Jánosné, Csúcs Antalné, Balogh János, ifj. Zsoldos Ferencz 2—2 frtot, Chobot Ferencz, Nagy Lajos, Várady Lajos, ifj. Várady Lajos, Reichenbach Jakab, Joó Béla, dr. Polla-csek Albert, Sárdi Mihályné, Csúcs Lajos, Kiss Gyula, br. Maasburg Sándor, dr. Mátéffy Ferencz, özv. Sréter Ferencz, Czukkerman Béla, Lövinger A. Bánfalvi Lajos, Fekete Márton, Bányai József, Jurenák Béla 1—1 frtot, ösze-sen 52 frt 50 kr. A midőn a nemesszívű ada-kozóknak e szép összegért, valamint nagyságos Stammer Sándor alispán úrnak a vármegyeház nagy termének átengedéseért hálás köszönetün-ket nyilvánítjuk, egyúttal közöljük a következő kimutatást:

Belépti díjakból befolyt	212 frt 50 kr.
Felülfizetés	52 » 50 »
Összes bevétel	265 frt.
Összes kiadás	102 frt 10 kr.
Tiszta jövedelem . . .	162 frt 90 kr.

Szentesen, 1892. márcz. 8.

A rendezőség.

KÖZGAZDASÁG.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, március 7.

A télies időjárás miatt a gabonapiacra az üzlet lanyha volt. Az árak alig változtak. Az értéktözszen az árfolyamok, a bizonytalan külügyi helyzet miatt, nagy hullámnak voltak kitéve. Sőt az aranyáraké és a ma-gyar hitelrészvények árfolyama csökkent is. Búza. A napi forgalmak, tekintettel mal-maink tartózkodásra, nagyon csekélyek voltak és néhány nap óta nem is adtak ki hivatalos eladási jegyzékeket. Felemlítjük ennélfog-va, hogy a tisztavideki búzáért 10,90 frtot, pestvidékiért 10,80 frtot és bácskaiért 10,70 frtot fizettek (3 hó.) Ez árak a mult szombatiakkal szemben 5 krnyi hanyatlást mutat-nak. A határidőpiacra több mint 10 krt tesz ki az áresőkkenés. — R o z s, a fogyasztás részéről igen csekély volt a kereslet, míg a kivétel teljesen szüntelt. Árak vagy 25 krral hanyatlottak és alig 2000 mmázsányi forgalom után 9,50—75 frtot fizetnek (kész-pénz) helybeli állomásra. — Á r p a. Csak a takarmányáruban volt némi forgalom. A gyenge kínálat dacára az árak nem tarthatták fenn magukat, úgy, hogy közönséges áru 6—6,20 frtot jegyeztetett (kp) helyben. — Z a b. Sürgős kínálat és normális fogyasztási kereslet mellett az árak 10 krral csökkentek. Vagy 4000 mmázsas adott el, első rendű áru 6,15—6,25 frtot, közönséges 5,90—6,10 frtot ért el. — Tengeri hajóról szállítva nagyban kínálatott, de vasúti kinalatok sem hiányoztak. Hajóról 5,15 frtot, vasútról 5,20 frtot engedélyeztek helybeli állomáson. Kő-bányán 5,30—5,35 frtot fizettek.

Laptulajonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferencz
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Kiváló minták, magánmegrendelőknak díjtalanul és bérmentve.

Mintakönyvek szabók részére bérmentve.

Öltözék-szövetek.

Pervien és doszing a magos klérusnak, cs. és kir. hivatalnokai egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, úgyszintén veteránok, tűzoltók, tornászok és urasági cselédek részére is.

Billiárd és játékasztal szövetek, loden vízhatlan is, vadászöltönyök, mosószövetek, utazó-plédok 4—14 frtfg stb.

Aki jutányos, tartós, tiszta és valódi gyapjűszövetet és nem olcsó rongyot akar venni, milyet minden házól udvarról-udvarra árul s amilyenre varratási díjt sem érdemes vesztegetni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brűnben.

Legnagyobb szövetgyári raktár a kontinensen.

Állandóan 1/2 millió frt értéket képviselő raktáram és világ üzletem mellett természetes, hogy sok szövetmaradék halmozódik fel mindenféle nagyságban, melyekből mintát nem küldhetni és így csak szédolég, ha egyes cégek ily maradékokból kínálnak mintákat. Épp ezért e cégekre különösen figyelmettem a t. közönséget, melyek 3,10 méteres maradékszöveteket kínálnak. Már a hosszérték egyformaságából kitűnik a szédolég. Ez úgynevezett maradékok valójában divatból kiment, megromlott és eladhatatlan végekből vannak levágva és e silány árú harmadát sem éri a bevásárlási árnak.

Nem tetsző szövetmaradékok kicserélhetnek, vagy a pénz adatik vissza. Szint, mennyiségét és árt ily maradékok megrendelésénél jó előre tudatni.

Szétküldés csak utánvétellel, 10 frton fölül díjmentesen.

Német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia levelezés.

20—2

Hirdetés.

2—1

A szentesi izr. hitközség tulajdonát képező Purjesz Dávid-féle ház, az izr. iskolaépületben 1892. évi márc. hó 13-án d. u. 3 órákor, a hitk. tanács-teremben a hivatalos órák alatt bete-kinthető feltételek mellett, önkénytes árverésen el fog adatni.

Az előljáráóság.

Értesítés.

89. szám.
1892.
min. list.

Az 1884. évi XIV. t.-c. 15-ik szakaszá-nak harmadik bekezdése értelmében, a tisztai

vizszabályozó- és ármentesítő-társulatoknál a kivetési kulcs megállapítása érdekében **osztályozás** lévén eszközözendő, ezen osztályozási munkálat keresztülvitelét a vezetésem alatt álló **csongrád-sővényházi ármentesítő- és bel-vizszabályozó-társulat területére** nézve ezen-cnel elrendelem.

Miről az artéri érdekeltek az idézett törvény 12 ik §-a alapján, és pedig a 100 kataszteri holddal vagy azon fölül bírók egyénileg, az ezen arányon alul bírók pedig az illetékes községnek előljárássági útján, közhírré teendő hirdetmény útján (társulati alapszabályok 9. §-a) oly hozzáadással értesít-tenek, hogy a mennyiben az osztályozásnak ily értelemben s ez alapon leendő keresztül-vitelét magukra nézve sérelmesnek találják, az ellen az értesítés vételétől, illetve a hir-

Brűll Ferencznél

egy kitűnő karban levő zongora sza-bad kézből eladó. Er.ekezhetni ez iránt a piactéren. Jurenák-házban levő üzletében.

15. aj. 1892.

Hirdetmény.

A n.-méltóságú m. kir. honvédelmi mi-niszter úr által 73960. X. 891. sz. a. kiadott rendelet értelmében, a ló és szekereknek összeírása az 1892. évre elrendeltetett és annak foganatosításával a polgármesteri hivatal által előírt aljegyző bízott meg.

Felhivom tehát a város bel- és külterü-letén lévő ló-, kocsi- és szekér tulajdonosokat, hogy lovaik-, kocsi- és szekereiknek öss-zeírása végett, a túl a kurcai vut iskolae-helyiségben lévő hivatalomban és pedig min-denkor a hivatalos órák alatt, a f. évi márc. hó 10. napjától ugyanazon hó végéig terjedő időben annál is inkább jelentkezzenek, mivel a nem, — avagy elkesztett jelentkezők, a törvény által megszabott pénzbírsággal fognak büntettni.

Szentes, 1892. március 8.

SAKÁL MIHÁLY,

6—1

aljegyző.

detmény közzétételétől számított 15 nap alatt a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. mi-niszter úrhoz intézendő panaszal élhetnek.

Ezen panaszok a most idézett törvény-szakas értelmében hozzám, mint a társulat ügyeit ez idő szerint vezető miniszteri bizto-s-hoz nyújthatók be (Szeged társulati hivatal) s innen fognak aztán azok végeldöntés vé-gett a nevezett miniszter úrhoz fölterjesztetni.

Végül megjegyzetük, hogy ezen hatá-rozat jogerőre emelkedése után lesz általam, a törvény főnebb idézett szakaszában emli-tett, az osztályozás keresztülvitelére hivatott 11 tagú bizottság is megalkantató.

Kelt Szegeden, 1892. évi febr. hó 29-én.

Kállay Albert,
miniszteri biztos.